

Je! Yesu ni Mungu kweli?

Suala la uungu wa Yesu Kristo limejadiliwa sana katika makarne nyingi. Ilikuwa ni mwanateolojia kutoka Alexandria aliyetwa Arius ambaye aliendeleza maoni kwamba Kristo alikuwa kiumbe kama mwanadamu wa kawaida *aliyeumbwa* na asiyestahili kuitwa Mungu. Maoni yake yakaitwa “Arianism,” na yalikataliwa na mabaraza la kanisa la awali. Ni moja wapo ya nafasi za kishirikina ambazo zipo chini ya lebo ya “vitengo.” Msimamo wa Orthodox juu ya uungu wa Kristo umeshinda kupitia historia ya Ukristo, lakini mashirika wa vitengo hawajawahi kuondoka. Leo, washirika vitengo (Arian) waliyefanikiwa zaidi ulimwenguni kwa kueneza Ukristo ni kikundi kiitwayo Watch Tower Society (Mashahidi wa Yehova). Makundi kadhaa madogo, kama vile Assemblies of Yehova na Concordant Publishing Concern, pia wanashikilia aina hii ya kitengo.

Katika somo hili, neno *vitengo* humaanisha upinzani wa utatu, ingawa tunafahamu kuwa kuna aina zingine za imani kama hizo. Wacha tuanze somo letu na andiko ambalo mara nyingi hupuuza na pande zote mbili za toleo hili.

Kuomba kwa Yesu

Katika Matendo 7:59, Stefano aomba, “Bwana Yesu, pokea roho yangu.” Ikiwa jina *Yesu* halingekuwapo, bila shaka mtaalam mwingine asiye na busara angesema kwamba neno *Bwana* linaashiria Baba. Lakini jina lipo hapo, likithibitisha kwamba “Bwana” ambaye Stefano alisali kwake alikuwa Yesu.

Je! Stefano angewezaje kusali kwa Yesu ikiwa Yesu hana Uungu? Hakuna mahali popote Biblia inakubali sala zilizoelekezwa kwa viumbe vilivyoubwa bila kujali ukubwa au nguvu zilizo nazo.

Maombi ya Stefano yalikuwa sawa na sala ya Yesu mwenyewe alipokuwa anakufa: “Ee Baba, mikononi mwako naiweka roho yangu” (Luka 23:46). Naye Roho hurudia Mungu aliyetoa kulingana na Mhubiri 12:7, na bila shaka Stefano anamkiri Yesu wazi kama Mungu kupitia ombi lake.

Wakati tunaposali kwa Baba kupitia Yesu, andiko la Matendo 7:59 linaonyesha sio dhambi kuomba moja kwa moja kwa Yesu. Yesu hutuelekeza kwa Baba kila mara, kwa kuwa ni wazi katika Maandiko kwamba kuna uongozi katika Uungu, na kwamba wakati Yesu na Baba wako sawa kiasili, Yesu yuko chini ya utendaji; kwa hivyo, sisi kupitia sheria kwa ujumla tunaomba kwa Baba kupitia Yesu. Lakini ikiwa Yesu hakuwa wa asili ile ile kama ya Baba, sala ya Stefano ingekuwa ya kukufuru. Warumi 10:5-17 inawahimiza waamini kumwita Bwana (Yesu), akinukuu ahadi ya Agano la Kale kwamba “yeyote atakayeliitia jina la BWANA ataponywa” (taz. Yoeli 2:32). Kwa hivyo Yesu anafananishwa na Yehova (BWANA) na anaonyeshwa kama kustahili kuabudiwa. *Heshima ambayo ni ya Yesu sio chini ya heshima ambayo ni kwa Baba.* Sikiza Yohana 5:23: “ili watu wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba.” Kauli kama hiyo ingekuwa ya kufuru ikiwa Mwana angekuwa kiumbe kilichoumbwa.

Yohana, ambaye hata wasomi huru wanakubaliana alifanya kazi ya kuimarisha hadhi ya Kristo kati ya Wakristo wa awali, anaonyesha kuwa Mwana anastahili kiwango sawa cha heshima kama Baba. Je! “Wakala” yeyote wa Mungu anaweza kuwa na hadhi hiyo? Je! Mungu hastahili heshima yote, sifa, na utukufu kwake Mwenyewe? Hakika, anastahili. Kwa

kuwa Yesu anastahili heshima kama hiyo, lazima tuhitimishe kwamba Uungu huo mmoja wa Maandiko unajumuisha “Neno” (Yohana 1:1).

Majina ya Uungu

Shida nyingine ya vitengo ni utumiaji wa majina ya kimungu kwa Yesu katika Agano Jipya. Walakini, Agano Jipya linatumia kwa kurudia majina yanayoashiria uungu kwa Yesu Kristo. Matumizi ya majina kama haya na wanadamu wanaolelewa katika utamaduni kimoja wa kidini huonyesha kwamba wanafunzi wa kwanza waligundua kuwa Yesu alishiriki uungu wa Yehova.

Alfa na Omega

Ufunuo 1:8 inasema, “Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, asema Bwana Mungu, aliyeko na aliyekuwako na atakayekuja, Mwenyezi.” Tazama kwamba “Alfa na Omega” inatambuliwa wazi kama “Bwana ... Mwenyezi.” Baadhi ya maandishi ya kale zinasoma “Bwana Mungu” (badala ya “Bwana”) na kutenga “Mwanzo na Mwisho.” Hata hivyo, nyongeza ya neno *Mungu* na kuondolewa kwa maneno *Mwanzo na Mwisho* haibadilishi maana ya maandishi. *Alfa na Omega* ndizo herufi za kwanza na za mwisho ya alfabeti – inayomaanisha “Mwanzo na mwisho.” Matumizi ya jina Mwenyezi inaiweka wazi kwamba msemaji ana Uungu.

Swali ni: Je, kifungu hiki kinasema nini juu ya Baba au Mwana? Hakuna mtu anayepinga kwamba majina yaliyotumiwa hapa yanaashiria uungu, na kwa hivyo zinamrejelea Baba; lakini majina kama haya pia yanamrejelea Mwana?

Mstari wa 7 inasema, “Tazama, yuaja na mawingu, na kila jicho litamwona, na hao waliomchoma. “Hakuna mabishano kwamba mstari huu unazungumza juu ya Yesu Kristo. Inawezekana kwamba aya ya 8, ambayo inafuata, pia inamtaja Kristo. Maoni hii inaimarishwa na aya ya 11 hadi 18, ambazo zinaelezea waziwazi juu ya Kristo.

Yule anayejitambulisha kama “Alfa na Omega” na “wa kwanza na Mwisho” (aya 11, 17) ni “kama mfano wa mwana wa adamu” na anazo “funguo za mauti na za kuzimu” (Mstari 18). Yeye ni nani? Utambulisho wake iko wazi katika mstari wa 18: “Mimi ni Yeye aliye hai, *nami nalikuwa nimekufa*, na tazama, ni hai hata milele na milele.” Haiwezekani kuwa na makosa kuihusu; Alfa na Omega, wa Kwanza na wa Mwisho, ni Yesu Kristo!

Katika sura ya mwisho ya Ufunuo, majina haya hutumika tena kwa Yesu. Anasema, “Tazama, naja upesi, na ujira wangu u pamoja nami, kumlipa kila mtu kama kazi yake ilivyo. Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, wa kwanza na wa mwisho.... Mimi Yesu, nimemtuma malaika wangu kuwashuhudia ninyi mambo haya katika makanisa” (Ufunuo 22:12, 13,16).

Katika maandishi haya mawili – Ufunuo 1 na 22 – Yesu anatambulika na maneno yaliyotumiwa pekee yake katika Agano la Kale kumrejelea Mungu. (Tazama Isaya 41:4; 44:6; 48:12.)

Mashahidi wa Yehova wakati mwingine hujenga hoja kwamba Yesu anaitwa “Mungu Mweza” wakati Yehova anaitwa Mungu *Mwenyezi*. Wanaamini kwamba Yesu ni “Mungu,” au “mungu” (tazama herufi ndogo m) kwa maana ya kwamba Yeye ni kiumbe aliye na nguvu ambaye aliumbwa na Mungu, na kwa hivyo hawezi kuitwa kwa usahihi “Mwenyezi.” Hata hivyo, katika Ufunuo 1:8 Yesu ameitwa “Mwenyezi,” na katika Isaya 10:21 Yehova anaitwa

“Mungu Mweza.” Mashahidi hao hufanya wingi wa ukweli kwamba maandishi ya Isaya 9: 6 inayonukuliwa mara nyingi inasema kuwa Masihi ataitwa “Mungu Mweza,” na kudai kwamba hii ni jina la Kristo, sio Yehova. Kwa hivyo tunaona hoja nyingine ya vitengo vipingao utatu ikibomoka.

Moja ya wasomi wengi wa upendeleo juu ya suala la kuhusu Ukristo ni marehemu mwanafalsafa wa Kikatoliki Raymond Brown, ambaye kabla ya kifo chake Juni, 1998, alikamilisha kazi nyingine kubwa ya kitaalamu, maarufu kama *An introduction to the New Testament*, ambalo limeshinda mapitio kutoka kwa ulimwengu wa wasomi.

Katika kitabu hiki, Brown anatoa maoni kwamba maandiko mengi ya Agano Jipya ambazo hutumika kuunga mkono uungu wa Kristo ni dhaifu kama maandiko za ushahidi. Kama Mkatoliki huru, hakuwa anachukia kutokukubaliana na kanisa lake na Ukristo wa orthodox juu ya mambo ya Kikristo. Walakini, katika uchambuzi wake wa mwisho, Brown hawezi kukataa kwamba majina ya uungu yanatumika kwa Yesu katika maandiko fulani za Agano Jipya.

Katika sura inayoitwa “Je! Wakristo wa Agano Jipya walimwita Yesu Mungu?” Brown anashughulikia vifungu mbalimbali ambazo zinaonekana kuashiria kwamba jina *Mungu* haukutumika kwa ajili ya Yesu; vifungu ambazo utumiaji wa jina la *Mungu* kwa Yesu hauonekani vizuri; vifungu ambazo upotefu hutokea; na vifungu ambazo Yesu wazi wazi huitwa “Mungu.”

Sikia jinsi anavyoshughulikia Tito 2:13 inayozungumza juu ya “mafunuo ya utukufu wa Kristo Yesu, Mungu wetu mkuu na mwokozi wetu.”

Mungu wetu Mkuu na Mwokozi

Brown anabainisha fasiri tatu kuu za Kigiriki cha kifungu hiki. Fasiri inayotenganisha wazi “Mungu Mkuu” na “Mwokozi wetu, Yesu Kristo” “haipendelewi sana na Wagiriki ambao huunganisha maneno matatu ‘Mungu na Mwokozi.’ Mara moja tena inaweza kusemwa kwamba ‘Mwokozi wetu Yesu Kristo’ alikuwa kwa kawaida kanuni ya imani na bila shaka kuwazwa kama chombo tofauti kutoka kwa ‘Mungu’. Hata hivyo, hoja haina hakika hapa kuliko [katika fasiri ya 2 Wathesalonike 1:12], kwa katika 2 Wathesalonike 1:12 uwekaji wa ‘wetu’ ulivunja nomino hizo mbili. Zaidi ya hayo ule kujitenga uliopendekezwa katika fasiri hii ya Tito 2:13 inamaanisha kwamba mwandishi anaongea juu ya kuonekana mara mbili ya baadaye, moja wa Mungu na mwingine wa Mwokozi Yesu Kristo. Hakuna ushahidi halisi katika Agano Jipya kuhusu sherehe hizi mbili.”

Brown anaendelea, “Utukufu wa Mungu na Mwokozi wetu Mkuu Yesu Kristo, ambapo jina ‘Mungu na Mwokozi’ imeshikiliwa kwa ‘Kristo,’ ndicho maana ya wazi zaidi katika Kigiriki. Inamaanisha kwamba kifungu hicho kinazungumza juu ya sherehe kimoja, ambayo ni ya Yesu Kristo, kulingana na marejeleo mengine za kisherehe katika Waraka za Kitume. Uwezekano kwamba ‘Mwokozi umetumika kwa Yesu Kristo badala ya Mungu Baba imependekewa katika aya inayofuata katika Tito 2:14 ambayo inazungumza juu ya ukombozi uliofanywa na Yesu.”

2 Petro 1:1 inahusu “haki ya Mungu wetu na Mwokozi Yesu Kristo,” ikitumia jina la *Mungu* kwa Kristo bila ya kukosea. Sheria kali ya Granville inahitaji kuwa mtu mmoja tu aitwe “Mungu wetu na Mwokozi.” Robert Morey, katika kitabu chake, *Utatu: Ushuhuda na*

Maswala, anabainisha, “Ikiwa Petro alitaka kuashiria kuwa watu wawili walikuwa wanatazamwa katika Petro wa pili 1:1 yote alibidi kufanya ni kuongeza nakala hiyo kabla ya nomino ya pili lakini hakufanya hivo. Badala yake aliandika sentensi katika lugha ya Kiyunani wa nyakati yake ambayo ingeonyesha wazi wazi kwa wasomaji wake kwamba Yesu Kristo alikuwa Mungu na Mwokozi.”

Mungu wa Kweli na Uzima wa Milele

Yohana wa kwanza 5:20 ni kifungu kingine cha kupendeza. “Nasi twajua kwamba Mwana wa Mungu amekwisha kuja, naye ametupa akili kwamba tumjue yeye aliye wa kweli; nasi tumo ndani yake yeye aliye wa kweli, yaani, ndani ya Mwana wake Yesu Kristo. Huyu ndiye Mungu wa kweli, na uzima wa milele.”

Je! Yesu haitwi “Mungu wa kweli na uzima wa milele”? Inapendeza kuwa wataalam wa vitengo wapingao utatu hunukuu Yohana 17:3 kila wakati, ambayo inamtaja Baba kama “Mungu wa kweli,” walakini hawawezi kuona kuwa Yesu anatajwa pia kama “Mungu wa kweli.” Hii ni kwa sababu ya kutokuwa na uwezo wa kuona kwamba Mungu ni mmoja katika *suala la umoja*. (Swali moja la kufurahisha: Ikiwa Yesu ni “mungu” kama Mashahidi wanavyodai, na Baba ndiye Mungu wa kweli pekee, basi Yesu ni mungu wa uongo kwa mantiki hiyo?)

Raymond Brown anauliza swali kimantiki: “Hii” inarejelea nani inaposema, “huyu ndiye mungu wa kweli na uzima wa milele”? Msikilize msomi huyu anayekosea sana: “Sarufi unapendelea uamuzi wa karibu ambao hapa ni Yesu Kristo ambaye kwa hivyo ataitwa ‘Mungu wa kweli’ Je! Tunaweza kujifunza kitu kutoka kwa mtangulizi mwingine katika sentensi hii ya pili ya 1 Yohana 5:20, hiyo ni kusema, ‘uzima wa milele’? Mara mbili katika Injili ya Nne Yesu anasema juu yake mwenyewe kama ‘uzima’ (11:25; 14:6), wakati Baba haitwi hivyo kamwe.

Hata Yohana 6:57 husema juu ya ‘Baba aliye hai.’ Kwa hivyo inaonekana kuwa inawezekana katika istilahi ya Johannine kuwa aidha Baba au Mwana anaweza kuteuliwa kama maisha hata kama wote wawili wameteuliwa kama nuru (1 Yohana 1:5; Yohana 8:12). Inawezekana, hata hivyo, kwamba mtangulizi wa ‘uzima wa milele’ anapendelea kumfanya Yesu Kristo mada ya sentensi tunayojadili, kwa kuwa aya nane tu awali (5:12) ambapo Mwandishi wa Waraka huu alisema ‘mtu ambaye ana Mwana anao uzima.’ Tena kwa kuwa sentensi ya kwanza ya 1 Yohana 5:20 inaisha na wakristo wanaokaa ndani ya Mungu Baba, marudio yanaepukwa ikiwa sentensi ya pili huisha kwa kuhusisha Wakristo kwa Yesu. Wakati mambo yote yameongezewa, uwezekano unaonekana kupendelea nadharia kwamba Yohana anamwita Yesu Mungu – matumizi ya kawaida katika fasihi ya Johannine.”

Wakati msomi asiye na upendeleo na hata aliye kama Raymond Brown anaongea dhahiri juu ya “vifungu ambapo Yesu anaitwa Mungu kwa uwazi,” wale wanaoshiriki sana kwenye masomo ya Kikristo wanapaswa kuzingatia kwa uangalifu.

‘Kiti chako cha Enzi, Ee Mungu, ni cha Milele’

Kifungu cha kwanza, anasema Brown, ambapo “Yesu wazi wazi anaitwa Mungu” ni Waebrania 1:8, 9: “Kiti chako cha enzi, ee Mungu, ni cha milele na milele” Kurejelea “Mungu” (*ho theos*) kitaaluma badala ya kiteuzi hupendelewa na wasomi wengi, na hii inapaswa kubainishwa. Katika hatua hii, Brown anasema, “V. Taylor anakiri kwamba katika

aya ya 8 msemu wa 'Ee Mungu' ni taaluma kuhusu Yesu lakini anasema kwamba mwandishi wa Waebrania alikuwa akitoa tu mfano wa Zaburi na kutumia istilahi yake bila kusudi lolote la kupendekeza kwamba Yesu alikuwa Mungu. Ni kweli kwamba hoja kuu ya kunukuu Zaburi ilikuwa kutofautisha Mwana kuonyesha kuwa Mwana anafurahia ukuu wa milele wakati malaika ni watumishi tu. Lakini hatuwezi kudhani kuwa mwandishi hakugundua kuwa maandishi yake yalikuwa na athari hii (ya kumweka Yesu Mungu) na hakika hakuona chochote kilicho kibaya kwa hiyo.

“Kwa kweli, kumwita Yesu Mungu unaimarisha ukuu wake juu ya malaika. Picha hii inasaidiwa na hali kama hiyo katika Waebrania 1:10 ambapo maombi kwa Mwana wa Zaburi 102:26-31 ina athari ya kumrejelea Yesu kama Bwana.”

'Bwana Wangu na Mungu Wangu'

Yohana 20:28 ni maandishi mengine ambayo hayadhibitiwi kwa urahisi na vitengo. Mshangao wa Tomaso, “Bwana wangu na Mungu wangu,” ni ya mkazo mno na kusomeka kama kichwa cha heshima. Brown asema juu ya maandishi haya, “Hapa Yesu ametajwa kama Mungu (aina ya kiteuzi na kifungu dhahiri inayofanya kitaaluma). Tukio limeteuliwa kutumika kama kilele cha Injili: Kama Yesu aliyefufuliwa anaposimama mbele ya wanafunzi wake, mmoja wao hatimaye anadhihirisha imani ya kutosha katika Yesu. Anafanya hivyo kwa kutumia Yesu Mgiriki (Septuaginta) sawa na maneno mawili zilizotumika kwa Mungu wa Agano la Kale (*Kyrios*, 'Bwana,' ikirejelea Yehova, na *Theos*, 'Mungu,' kurejelea Elohim). Mfano bora wa utumiaji wa Agano la Kale imo katika Zaburi 35:23 ambapo Mtunga Zaburi analia, 'Mungu wangu na Bwana wangu.’”

Katika tathmini yake ya ushahidi, Brown anasema wakati Sinodi wa maelewano hawamtabui Yesu kama Mungu, fasihi ya Johannine kama vile Waebrania na maandishi mengine ya Agano Jipya wanamtabua. Ukweli ni kwamba, ikiwa kuna andiko hata *kimoja* inayomkiri Yesu kama Mungu, basi msimamo wa vitengo huwa kombo. Licha ya idadi ya “maandishi ya ushahidi” ya vitengo yaliyotumiwa, andiko kimoja kinachohakikisha kwamba Yesu ni Mungu ni ya kutosha kuharibu msimamo yao, kwa maana maandiko yote yamepuliziwa na Mungu.

Mungu Aliyebarikiwa Milele

Warumi 9:5 inasemekana kuwa maandishi yaliyojadiliwa zaidi katika Ukristo. Ni doksolojia kwa “Kristo ... aliye juu ya yote, Mungu aliyebarikiwa milele.” Wataalam wa vitengo wanasema kuwa maandishi haya hurejelea Kristo *na* Baba, na kwamba Baba, sio Kristo, ndiye “Mungu aliyebarikiwa milele.” Lakini tazama kwamba Baba hajatajwa katika doksolojia hii. Kufikia hapo, Maoni ya Robert Morey sio muhimu. Morey anasema, katika kitabu chake, *The Trinity: Evidence and Issues*, “Sio mara moja katika Agano Jipya ambapo Paulo au mtu mwingine yeyote aliwahi kuingiza doksolojia katika maandishi bila kwanza kumtambulisha kile kilichokuwa hoja ya doksolojia. Ikiwa Paulo angeanza kuingilia doksolojia kwa Baba, angeanza kwa kumtambulisha Baba ndani ya maandishi kabla ya kutoa doksolojia. Baba hajaingizwa popote katika maandishi.”

Hii ni maandishi ya uamuzi kwa uungu wa Yesu Kristo. Lenski, katika *Ufasiri wake wa Waraka wa Mtakatifu Paulo kwa Warumi*, anasema juu ya maandishi haya, “Kristo yuko juu ya yote, kwa mfano, aliye Bwana Mkuu. Nafasi hii iko kikamilifu kwa namna yake.

Ikiwa hamna chochote zaidi kilicho ongezwa katika nafasi hii basi Kristo ni Mungu, kwa maana bado hatujasikia habari ya yule aliye juu ya yote na asiye Mungu.”A.T. Robertson, katika *Mafunzo ya Neno*, anasema juu ya andiko la Warumi 9:5, “taarifa wazi juu ya Uungu wa Kristo kufuatia maelezo juu ya ubinadamu wake. Hii ni asili na njia dhahiri ya kukwepa sentensi. Kuweka kituo baada ya *sarka* (au koloni) na kuanza sentensi mpya huonekana vibaya.”

Dhana ya ‘Wakala’

Kulinganisha kati ya Yehova katika Agano la Kale na Yesu Kristo ni kushangaza sana ya kutupiliwa mbali (angalia maelezo zaidi kwenye ukurasa wa 5). Lakini maandishi mengine za nguvu zinazolinganisha Yehova na Yesu zinaelezwa mbali na wataalamu wa vitengo kama kuashiria kwamba Yesu alikuwa tu “wakala wa Mungu.” Wanatoa wito kwa dhana za Kiyahudi la “wakala” ambapo mtu anayefanya kama wakala wa Mungu aliwakilishwa kama Mungu mwenyewe.

Sasa, hakuna hata mmoja wetu anayekuja kwa Maandiko na *tabula rasa* (hali tupu). Hakuna uchunguzi wa kifahari wowote. Tunakuja kwa maandiko na upendeleo wetu na mzigo wa kitamaduni, kisaikolojia, na kijamii. Kama mtaalam mmoja wa kijamii aliwahi kusema, “Ni nadharia inayoamua kile kinachozingatiwa.” Dhana zetu mara nyingi huamua kile tunachoona.

Ikiwa tunayo upendeleo kwamba Yesu hangewezekana kuwa Mungu, basi lazima tupate njia ya kueleza maandiko ambayo yanaonekana kuashiria kuwa Yeye ni Mungu. Vitengo wanatumia dhana ya wakala bila kujali mafungu yanayomlinganisha Yehova na Kristo bila kuhalalisha njia hiyo ya kitamaduni. Wacha tuulize swali rahisi: Ikiwa Yesu angekuwa Mungu wa kimwili na Mungu Baba alitaka kutuambia jambo hilo, itachukua nini kukushawishi? Ikiwa Mungu alifunga marejeleo ya wazi kwake katika Kale Agano kwa maneno na matendo ya Yesu, hatuwezi kuziangusha kama maneno tu ya wakala? Ibada ya kweli kwa Yesu inaweza kuelezwa kama utii tu. Ikiwa Yesu anatangaza uwezo wake wa kusamehe dhambi, mmoja anaweza kusema kwamba anachukua hatua kwa niaba ya Baba kwa hivyo hatuwezi kuweka chochote zaidi ya hiyo. Ikiwa wanafunzi walitumia neno *Mungu* kumrejelea Yesu, mmoja anaweza kusema tu kwamba wanadamu huitwa “miungu” (kumaanisha “mwenye nguvu,” au “wenye nguvu”), hiyo ni kweli. Baba angewezaje kudhibitisha ukweli huu kwako?

Katika Yohana 8:58, Yesu anasema, “Amin, amin, nawaambia, Yeye Ibrahimu asijakuwako, Mimi niko.” Dhana la wakala linaweza kueleza aya hii? Maana ya Kigiriki ni wazi. Kwa bahati mbaya, watendaji wa vitengo hukimbilia kunukuu wasomi kudhibitisha maoni yao wanapofikia “Maandiko magumu,” lakini majina yaliyonukuliwa zaidi ni wafikiriaji huru wanaokataa uhalisi wa maandiko, au wenye ibada ya kidini wasio na msingi wa kitaalam. “Mimi niko” ni kumbukumbu ya wazi kwa jina la Yehova katika Agano la Kale (ona Kutoka 3:14). Yesu alikuwa akidai kujitokezea kibinafsi.

Mwitikio wa Wayahudi kwa taarifa ya Yesu ya “Mimi niko” ni hoja kubwa dhidi ya maoni kwamba wakala wanaelezea matumizi ya Yesu ya majina ya Yehova. Mafarisayo, kama wasomi ya siku hiyo, bila shaka wangeelewa wazo la wakala wa Kiyahudi, kwa hivyo mbona hawakuamini, kama vitengo vya leo, kwamba taarifa ya Yesu ya “Mimi niko” ilikuwa ni dhihirisho la Imani yake kuwa alikuwa Masihi, bila kumshutumu kwa kukufuru?

Wangeweza kutokubaliana na imani Yake kwamba alikuwa Masihi badala ya kujikwaa kwenye kipimo kikali cha kuchukua mawe na kumtupia (mstari wa 59). Walielewa taarifa Yake ya “Mimi niko” kama madai ya uungu, sio madai tu ya wakala. Hii ni hoja yenye nguvu dhidi ya ujumuishaji ya wakala, ambayo inatafuta kubatilisha taarifa za uungu kwa Bwana na Mwokozi wetu!

Katika Yohana 5:23, Yesu anasema, ili watu wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Wayahudi walielewa hakika alichomaanisha: Alikuwa akidai usawa na Baba.

Jinsi Mungu Alivyofunuliwa

Mungu alifunuliwaje katika maandiko? Katika Mwanzo 1:26, tunasoma kwamba Mungu alisema, “Na tumfanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu” Mungu hangekuwa akimaanisha malaika kwa kuwa hawakushiriki katika uumbaji wake. Agano Jipya baadaye itatuambia kuwa Mungu aliumba ulimwengu kupitia Kristo, ambayo huambatana kikamilifu na Mwanzo 1:26.

Lakini kuna jibu linalojulikana kwa “kifungu hiki kigumu sana” ambacho lazima itupiliwe mbali kama uongo. Ni maoni kwamba matumizi ya “Sisi” na “Yetu” sio kitu zaidi ya “wingi wa ukuu,” kama “Sisi” ya kifalme uliotumiwa na watawala wengine nyakati za zamani. Hii imefunuliwa wazi kama ya uongo, kwa maana ya “wingi wa ukuu” haikujulikana wakati Mwanzo uliandikwa.

Rabbi Tzar Nassi, mhadhiri wa Kiebrania katika Chuo Kikuu cha Oxford, anasisitiza ukweli kwamba wingi wa ukuu haukujulikana kwa Musa na manabii. Anaandika, “Farao, Nebukadreza, Daudi na wafalme wengine wote katika torati na manabii huzungumza katika umoja na sio kama wafalme wa kisasa katika wingi. Hawakusema ‘Sisi’ lakini ‘naamuru’; kama katika Mwanzo xli.41; Daniel iii. 29; Ezra i.2” (*Siri Kuu*). Taarifa hii hupatikana mapema katika kitabu cha kwanza cha bibilia, na moja ya malengo makuu ya kitabu hiki ni kuwafunulia wasomaji wake kuwa Mungu ni nani.

Katika Mwanzo 3:22, Mungu anasema, “Basi huyu mtu amekuwa kama mmoja wetu” Katika Mwanzo 11:7, anasema, “Haya, na tushuke huko, tuwachafulie usemi wao ili wasisikilizane...” Katika Isaya 6:8, Anasema, “Nimtume nani, naye ni nani atakayekwenda kwa ajili yetu?”

Mengi yanahusishwa katika Shema ya Kiebrania, Kumbukumbu la Torati 6:4,5: “Sikiza, Ee Israeli; Bwana, Mungu wetu, Bwana ndiye mmoja!” Hii hufikiriwa sana katika suala la umoja kabisa, lakini kuna maneno mawili ya Kiebrania kwa “moja.” *Yahid* anaashiria umoja maalum. Hii litakuwa neno la chaguo ikiwa Mungu angekusudia kusema kwamba Uungu umezuiliwa kwa Mtu mmoja tu. Neno linalotumiwa katika Shema ni *echad*, ambayo inamaanisha moja kwa maana ya *umoja wa mchanganyiko*.

Imani kwamba Mungu ni umoja wa mchanganyiko iko katika msingi thabiti ya lugha. Katika Mwanzo 2:24, Adamu na Hawa ni mwili “mmoja” (*echad*) kama mume na mke. Walikuwa “mmoja” kwa njia ile ile ambayo Baba na Mwana ni “mmoja.”

Vitengo hunukuu vifungu katika Isaya 44-66, zilizojulikana na wasomi kama taadhri dhidi ya mataifa ya kipagani, ili kuisitiza umoja wa Mungu, lakini wanakosa uhakika wa hii taadhri. Nabii hahusiani sana juu ya ontolojia kama alivyo juu ya ibada ya pekee kwa

BWANA. Anasisitiza kwamba ni Yehova tu anayestahili kuabudiwa, na anashiriki katika taadhri dhidi ya usawazishaji.

Soma Isaya 44 na 45, na sio hasa 43:12, ambapo Mungu anasema, “Nimetangaza habari, nimeokoa, nimeonyesha na hapakuwa mungu wa kigeni kati yenu.” Mungu, kupitia nabii Isaya, anashambulia *ibada ya sanamu*. Mungu wa kweli, Yehova, anafananishwa na miungu ya uongo yanayowazunguka mataifa. Kutumia kifungu hiki kana kwamba Isaya alikuwa akishughulikia asili ya Mungu ni upuuzi kabisa.

Wataalam wa vitengo hawana ugumu wa kukabiliana na wawakilishaji wakati wanaelezea kwamba Baba ni tofauti na Mwana ingawa Yesu alisema, “Baba na mimi ni mmoja.” Wana haraka wa kusema kwamba Yesu aliwaomba wanafunzi wake wawe na “umoja” (Yohana 17). Walakini, wanapingana dhidi ya maoni kwamba Mungu (aliye pamoja na Baba na Mwana) ndiye “Mmoja” kwa njia ile ile.

Sasa tunafikia hatua muhimu sana ambayo vitengo vingine vimeweka: Wayahudi wenyewe wanaozungumza Kiebrania kama lugha ya kwanza wangeweza kutoelewa asili ya Mungu, na ni vipi Wakristo wa mapema wangeweza kumfasiri Mungu bila usawa, ikiwa sio ubishani mkubwa kuliko ile iliyojitokezea kwa kutotahiriwa?

Jibu ni kwamba kukiri Yesu kama Bwana na imani wazi katika Uungu wake uliwaunganisha Wakristo wa awali tofauti na maswala yanayohusu Sheria. Usisahau kuwa ilikuwa kiasi kikubwa ya wakristo wa awali waliomtamka Yesu kama Mungu iliyochangia zaidi kwa Wayahudi kukataa Ukristo! Pia, ni muhimu kutambua kwamba wasomi fulani wa Kiyahudi tangu awali walipinga ufunuo wa Mungu katika Maandiko yao. Kitabu cha Jubilee (iliyoandikwa katika nusu ya pili ya karne ya pili kabla ya Kristo) inatoa ripoti ya hadithi ya Mwanzo ambapo maneno ya shida kwenye Mwanzo 1:26 huachwa au kubadilishwa (ona Jubilee 2.14). Philo alielezea kuwa Mungu alitumia wasaidizi wake kumsaidia katika uumbaji na alidai kuwa hapa ndipo ambapo uovu ndani ya mwanadamu hutokea kwa kuwa Mungu hangeweza kuumba uovu. Katika Talmud ya Yerusalemu imesemwa *kabla*, kwamba kwa kuwa Mwanzo 1:27 ni umoja, Mwanzo 1:26 lazima pia iwe. Kwa hivyo, ni tofauti na yale ambayo tunaweza kuwa tumefikiria, wakalimani wengi wa Kiyahudi wamepinga ufunuo wa Mungu, kama walivyofanya katika milenia.

Mwanzo 3:22 pia ilileta shida kwa wafasiri wa Kiyahudi. Profesa Millard Erickson, katika kitabu chake cha 1995, *God in Three Persons: A contemporary Interpretation of the Trinity*, anasema yafuatayo:

“Kifungu cha pili muhimu ni Mwanzo 3:22, ambayo inasomeka, ‘BWANA Mungu akasema, “Basi, huyu mtu amekuwa kama mmoja wetu.”’ Hii pia ilileta ugumu kwa Wayahudi. Katika akaunti ya kufukuzwa kwa Adamu na Hawa kutoka kwa Bustani ya Edeni, Kitabu cha Yubile haihusishi aya inayolingana na Mwanzo 3:22. Pappoas, rabi wa Palestina ambaye aliishi mwishoni mwa karne ya kwanza A.D., alishikilia kwamba aya hiyo ilimaanisha kwamba Adamu alikuwa kama malaika. Targums pia inatufundisha kwenye kifungu hiki. Onkelos, wa kwanza, hufuata kwa karibu Kiebrania ya asili katika 1:26 na 11:17, lakini katika 3:22 inasema, ‘Ndipo BWANA Mungu akasema, “Basi, huyu mtu amekuwa kama mmoja wetu katika neno peke yake.”’ Hapa kuna mabadiliko halisi ya maneno ya asili ya kifungu. Mwanapalestina Targum anaelezea msingi wa wingi kwamba Mungu alikuwa akihutubia malaika: Targum ya Yerusalemu hutoa fafsiri sawa ya 3:22. Kifungu kingine cha Mwanzo inayohusika na madhumuni yetu ni 11:7, ambayo inasomeka, ‘[BWANA Mungu alisema,]

“Haya, na tushuke huko, tuwachafuлие usemi wao.” Hapa tena tunayo mabadiliko ya idadi ya kitenzi kutoka kwa umoja hadi kwa wingi. Maelezo ya Philo yalikuwa kwamba Mungu amezungukwa na uwezo. Philo anasema: ‘Kwanza, basi, lazima tuseme hivi, kwamba hakuna kiumbe aliye hai na aliye sawa kwa heshima kama Mungu, lakini kuna mtawala mmoja na mfalme mmoja tu ambaye anaweza kuelekeza na kutoa vitu vyote.... Mungu ni mmoja, anayo juu yake idadi isiyoelezeka ya nguvu, yote ambayo ni watetezi na walinzi wa kila kitu ambacho kimeumbwa.’ Nguvu hizi ndizo zilishuka chini na kuvuruga ndimi za watu ambao waliokuwa wanajenga mnara wa Babeli. Iibidi wafanye hivi; Mungu mwenyewe hakuweza kutekeleza adhabu hii, ambayo ni maovu.”

Taarifa nyingi za Yesu kuhusu majaribio ambazo Mungu Baba aliwafanyia Waisraeli wasumbufu zinapaswa kutufanya kuwa waangalifu kwa utata uliyowafanya Wayahudi kutomwelea Mungu. Sio kila kitu kilifunuliwa katika Agano la Kale. Amri huru ya injili kwamba “Agano la Kale ni Agano Jipya lililofichwa na Agano Jipya ni Agano la Kale lililofunuliwa” ni kweli kibibilia. Fasiri za Kiyahudi – na upotefu – hazipaswi kuwa mwongozo kwa Mkristo.

Uwasilishaji wa Mwana

Bibilia inazungumza mara nyingi juu ya Mungu Baba na Yesu Kristo Mwana wake, na inatuambia kwamba Yehova ni Mungu Yesu. Kila wakati Mwana anafafanuliwa kuwa na utiifu kwa Baba. Hii imekusudiwa kuonyesha uhusiano wa Yesu na heshima yake kwa Baba jinsi ilivyo kuonyesha utiifu wake Kwake. Taarifa hizi hazimaanishi kuwa Mwana ni duni kwa Baba kupitia *asili*, lakini kwamba Baba ana nguvu zaidi ya Mwana. Maandiko mengi ambayo utiifu wa Yesu umetajwa waziwazi na marejeleo mengi ya “Mungu wa baba zetu” kuwa tofauti na Yesu Kristo, zinaweza kuelezewa na ukweli kwamba Yehova, Baba, ana sifa katika Bibilia. Kwa kiasi kikubwa Yeye ndiye hoja na kitovu cha umakini kwa wengine wote. Umasihi wa Yesu ni sawa kwa kudhibitisha kibali cha Mungu kwake. Maandishi haya pia yanaweza kuelezewa katika suala la kiwango cha udhibiti wa lugha; haja ya kuthibitisha huduma ya Kristo mwanadamu na mamlaka ya utendaji ya Baba juu ya Mwana.

Michafuko mengi yanaweza kuzuiliwa ikiwa ukweli hizi yangezingatiwa wakati wote tunaposoma maandiko mengi yanayozungumza juu ya Mungu na Mwana wake.

Umoja katika Uungu ‘Maandiko yanayothibitisha’

Kuna maandiko mengi zinazotumiwa na vitengo kama “dhibitisho” kwamba Yesu sio Mungu. Kama tutakavyoona, vifungu hivi hutumiwa kwa kutengwa na kufasiriwa vibaya bila ya nuru muhimu inayotolewa na maandiko yanayozungumza juu ya uungu wa Kristo. Zifuatazo ni maandiko zinazotumiwa sana na vitengo:

Mzaliwa wa Kwanza wa Viumbe Vyote

Wakolosai 1:15 inasema kuwa Kristo ndiye “mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote.” Hii haina maana kama inavyoonekana kwa Kiingereza kwamba Kristo ndiye aliyeumbwa wa kwanza. Neno lililotafsiriwa “mzaliwa wa kwanza” inahusiana na utangulizi. Katika Wakolosai, Paulo anapambana na Wagnostiki waliofikiria Wakristo hawakuwa kamilifu katika Kristo. Paulo anaonyesha kwamba Yesu sio mkuu tu kwa cosmos lakini ndiye

“mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote” kwa maana ya kuwa aliwatangulia kwamba Yeye ni Mwanzilishi. Hata katika Agano la Kale, “mzaliwa wa kwanza” sio wa kwanza kuzaliwa, lakini anahusu utangulizi.

Mwanzo wa Kuumbwa kwa Mungu

Ufunuo 3:14 ni maandiko “inayotumiwa vibaya” katika tafsiri ya Kiingereza. Inasema kuwa Kristo ndiye “Mwanzo wa kuumbwa kwa Mungu.” Maneno ya kifungu hiki huonekana kuashiria kuwa Kristo ndiye kitu cha kwanza kilichoumbwa na Mungu, lakini haimaanishi hivyo kamwe. Neno *arche*, inayotafsiriwa “Mwanzo” katika kifungu hiki, maana yake ni *chanzo*, *asili*, au *mtawala*, ambayo inakubaliana na Wakolosai 1 na Yohana 1 inayosema kwamba Kristo ndiye Mwanzo na Chanzo cha uumbaji wa ulimwengu.

Katika Agano la Kale, Mungu anasisitiza kwamba Yeye ndiye aliyeuumba ulimwengu. Tukiamaanisha kuwa Mungu ni mmoja, tunawezaje kuelewa Wakolosai 1 na Yohana 1, zisemazo kuwa Mungu aliumba ulimwengu kupitia Kristo? Suluhisho la kipekee liko kwa maelewano kwamba Kristo pia ni mmoja katika Uungu (au “familia ya Mungu”). Waebrania 1:3 inasema kwamba Yesu ni mng’ao wa utukufu wa Mungu na chapa ya nafsi yake, akivichukua vyote kwa amri ya uweza wake.” Hii inathibitisha Uungu wake.

Mungu mmoja, Bwana mmoja

Wakorintho wa kwanza 8:6 ni maandishi inayotumiwa kukataa uungu wa Yesu. Inasema kuwa “kuna Mungu mmoja... na Bwana mmoja Yesu Kristo.” Wataalam wa vitengo huhitimisha kwamba Kristo sio Mungu. Lakini tukifuatilia kimantiki tunaweza kuhitimisha kwamba Yesu ndiye Bwana mmoja na Baba sio Bwana. Hata hivyo, hii ni moja ya majina ya Baba katika Agano zote mbili. Katika kifungu hiki, maneno Mungu na Bwana huashiria kazi tofauti, lakini zote ni majina ya Uungu.

Mungu Mmoja, Mpatanishi Mmoja

Wakati Paulo anasema, katika 1 Timotheo 2:5 kwamba “kuna Mungu mmoja na Mpatanishi mmoja kati ya Mungu na wanadamu, yaani, Mwanadamu Yesu Kristo,” hamaanishi kwamba Kristo si Mungu jinsi inavyodaiwa na wataalam wa vitengo. Hapa, ubinadamu wa Kristo unasisitizwa, kwa hivyo ni kawaida kwa Paulo kumrejelea Baba kama “Mungu mmoja.” Ukweli kwamba Kristo hawezi kulinganishwa na Mungu inathibitisha kwamba wote wako sawa, lakini haithibitishi chochote zaidi. Tazama kwamba kifungu hiki hulinganisha Kristo na wanadamu, ingawa alikuwa mwanadamu.

Hakuna Aliye mwema ila mmoja

Marko 10:18 ni maandishi ya kuvutia. Ni hapo Yesu anasema, “Kwa nini kuniita mwema? Hakuna aliye mwema ila mmoja, ndiye Mungu.” Hapa, Yesu anatofautisha kati ya Yeye na Mungu. Anaposema “Mungu” anamaanisha Baba. Kiheshima, Yesu anajiondolea tahadhari kwa Baba aliyekuja kudhihirisha na aliyemtuma. Hii, hata hivyo, haikajeli uungu wa Kristo.

Yesu anaweza kuongoza kwa kuona maelezo ya taarifa yake mwenyewe. Kama hakuna aliye mwema ila Mungu, na unaamini kuwa mimi ni mwema, basi Mimi ni Mungu! (Kwa kweli, utangulizi wake wa kimungu ulifunika wakati wa huduma Yake duniani).

Kama hii sio sahihi, basi tunapaswa kudhani kwamba Yesu hakuwa mwema? Je! Alikuwa akikana wema wake? Au alikuwa akiunganisha wema wake na mahusiano ya uungu wake kwa Baba? Haiwezi kukataliwa kwamba ufunuo wa Mungu ni wa Baba – katika Agano zote. Lakini kama vile wanaume na wanawake wako sawa katika maumbile, mwanaume yuko juu ya mwanamke jinsi Kristo alivyo chini ya Mungu ingawa wote ni wa asili moja.

Mwana Mzaliwa wa Kipekee

Wengine wamechanganyikiwa na marejeleo ya Yesu kama “Mwana wa kipekee” wa Baba. Je! Hii haionyeshi wazi kuwa alizalishwa au kuumbwa na Baba, na kuwa alikuwa na uwepo wakati fulani? Hapana! Neno la Kiyunani *monogenes* (“wa kipekee”) inamaanisha kipekee, au mmoja tu wa aina yake. Wanadamu na malaika wanatajwa katika Maandiko kama “wana wa Mungu,” ili kusisitiza kwamba Uwana wa Kristo ni wa kipekee na kuwa Yeye ni “mzaliwa wa kipekee.” Inaonyesha kwamba Uwana wa Kristo ni wa kipekee. Yeye ni Mwana wa Mungu kuliko wana wengine wa Mungu.

Nakala nyingine ya kufurahisha ni 1 Timotheo 6:14,15, ambapo Mungu anafafanuliwa kama “Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana, asiyepatikana na mauti.” Maandishi haya wakati mwingine hutumiwa na wataalam wa vitengo kumwondoa Yesu kutoka kwa Uungu kwa sababu inasema kuwa Mungu pekee hapatikani na mauti. Ikiwa Kristo ametengwa kwa kutokufa, basi kiasili hastahili kuitwa “Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana.” Lakini angalia maelezo ya Yesu Kristo katika Ufunuo 19:16: “Naye ana jina limeandikwa katika vazi lake na paja lake: MFALME WA WAFALME NA BWANA WA MABWANA.” Ikiwa Kristo hakushiriki uungu wa Baba – ikiwa hakuwa Mungu kweli – basi itakuwa ni kukufuru kutumia jina kama hilo kwake!

Je! Yesu Angewezaje Kufunua Baba?

Zingatia swali hili: Ikiwa Yesu alikuja kufunua Baba – ambayo inamaanisha wazi kuwa kila kitu Kumhusu hakikujulikana katika nyakati za Agano la Kale – basi hiyo ingefanywaje?

Neno la Mungu kwa Myahudi wa kiwastani lilimaanisha Mtu mmoja. Ikiwa Yesu angekubalika, ilibidi aonekane akifanya kulingana na mapenzi ya YEHOVA. Hii ndio sababu Yesu alikuwa na uchungu kuonyesha kwamba hangeweza kufanya au kusema chochote na kwamba alikuwa akifanya kazi kwa maelewano na Yehova. *Hoja yake katika kumbukumbu hizi ilikuwa kuisisitiza uhusiano Wake na Yehova.* Lakini taarifa hizi zinachukuliwa na wataalam wa vitengo kumaanisha kuwa Yehova ni bora kuliko Yeye.

Kwa kweli, wakati wa maisha ya kidunia ya Kristo kama mwanadamu, Baba alikuwa na sifa bora kwa kiwango kikubwa zaidi kumliko Yeye. Wafilipi 2:5-8 inasema dhahiri kwamba Yesu hakuona kule kuwa sawa na Mungu kuwa kitu (*kenosis*) cha kushikamana nacho alipokuwa mwanadamu. Maandishi mengi vya dhibitisho za wataalam wa vitengo zinaweza kueleweka vizuri katika nuru hii. Mungu hawezi kujaribiwa, lakini Yesu alijaribiwa. Mungu hawezi kufa, lakini Yesu alikufa. Mungu anajua kila kitu, lakini Kristo katika mwili hakujua saa ya kurudi Kwake. Hakuna mtu anayeweza kumwona Mungu, lakini Yesu alionekana. Ukweli hizi hazithibitishi kuwa Yesu sio Mungu; badala yake, zinaunga mkono maandiko ambayo yanaonyesha kwamba Mungu alikua mwanadamu.

Mungu alikua mwanadamu! Huu ndio ujumbe mkubwa wa wokovu, ambao unaendelea kupingwa na wataalamu wa vitengo. Hii ndio sababu kukataa uungu wa Yesu ni kosa kubwa la kimsingi. Inakanusha kuwa Mungu amekuja katika mwili.

Ubinadamu wa Kristo

Kama mwanadamu, Yesu alikuwa chini na kulazimika kutemgemea Baba kumtukuza na kumrudishia utukufu aliokuwa nao kabla ya kuumbwa kwa ulimwengu (Yohana 17:5). Alijitoa hali Yake tukufu na hakuona usawa na Mungu kitu cha kushikamana nacho, lakini Mungu alimwinua baada ya utume wake kutimia. Kama mwanadamu, Yesu alifuata mienendo kama ya wanadamu wote; Alijifunza utiifu kupitia mateso, na alitukuzwa kiasili na uungu wa Mungu, kama vile mwanadamu atakavyotunzwa wakati ameokoka.

Kama mwanadamu, Yesu alikuwa amemtemgemea Baba kabisa – hata kwa ufufuo Wake. Kuna tofauti dhahiri katika Maandiko kati ya Mungu na Kristo. Hii inawachanganya watu wengi waaminifu. Kristo anaweza kuwa Mungu kiviipi wakati Bibilia tena na tena inazungumza juu ya Mungu na Yesu Kristo na kusema kuwa kuna Mungu mmoja tu? Vifungu hivyo vinaonekana kupendekeza kwamba kwa kuwa Mungu mmoja ndiye Baba, na kwa kuwa Mwana wa Mungu ni mmoja aliye Yesu Kristo, basi Yesu hawezi kuwa Mungu.

Lakini kumbuka, lazima tuchukue ufunuo wote tunao juu ya jambo fulani. Vifungu ambavyo vinazungumza juu ya Mungu kuwa tofauti na Kristo haziwezi kupingana wazi kwa usawa na maandiko machache yanayomhusu Yesu Kristo kama Mungu na yanayoashiria wingi wa Uungu. Zingatia hii wakati wote: “Mungu” huwa anarejelewa kama Baba. Kuna utiifu wa wazi wa Yesu kwa Mungu. Hata hivyo, hatuwezi kudhani kuwa uwasilishaji ni duni katika asili au wakati dhahiri Kristo alikuja kwa uwepo.

Kwa sababu wanadamu wanaongozwa na fikira za kujigamba na za ubinafsi, hatuwezi labda kufikiria Yesu kuwa sawa kiasili kwa Baba na kuwa mtiifu kwa mamlaka ya Baba. Tumezoea mawazo ya Shetani, ambayo ni kupata nguvu zaidi kuliko ile tunayo. Hii ni somo ambalo Paulo anatoa katika Wafilipi 2:5: “Iweni na nia iyo hiyo ndani yenu, ambayo ilikuwamo pia ndani ya Kristo Yesu.” Yesu alikuwa katika mfano ule wa Mungu na hakulazimika kutafuta uungu – kwa kweli, alikuwa nacho kikamilifu – lakini hakuishikamana nacho. Mukstadha wa kifungu hiki ni kwamba tunapaswa kuwaheshimu wengine kama bora kutuliko. Sio kwamba wao ni bora, lakini katika akili zetu lazima tuwe tayari kuchukua nafasi ya pili. Hivi ndivyo Yesu alivyofanya: Alikuwa katika hali ya Mungu lakini hakutafuta kushikamana na utangulizi wake wa kimungu. Badala yake, aliachilia utukufu wake na kumwamini Mungu kumrudishia ukuu Wake. Kwa kujiondolea utukufu kwa hiari, Yesu alipokea jina kuliko majina zote na akatangazwa kuwa Mwana wa Mungu katika ufufuo wake.

Yaliyo Muhimu kwa Hadithi ya Wokovu

Yesu amejiwasilisha mwenyewe kwa hiari na kuchukua nafasi ya pili ili kuonyesha mwanadamu njia na kuonyesha upumbavu wa njia ya Shetani. Ni funzo gani! Wataalamu wa kitengo bado wanashindwa kuifahamu! Tunaposoma maandiko ambayo yanaonyesha utiifu wa Yesu kama duni (au udhalili wa kiasili), tunakosa hoja muhimu ya hadithi ya wokovu na maonyesho ya ajabu ya upendo wa Baba na Mwana. Tunakosa tabia halisi ya Kristo. Vitengo hutupilia mbali upendo wa Baba kwa Mwana na kutuibia picha ya kweli ya upendo wa Kristo kwa Baba! Ingawa alikuwa tajiri, alijifanya mwenyewe maskini.

Inasikitisha kwamba adui ambaye kwa muda mrefu amekuwa mpinzani wa Kristo ameweza kuwadanganya mamilioni kuhusu uungu kamili wa Mwokozi wetu. Lakini shetani asije akapata kutushinda (2 Wakorintho 2:11). Hebu tukubali na kuamini maandiko zinazosema wazi kuwa Yesu Kristo ni Mungu kweli!

Ni hapo tu tutakapoweza kujibu swali muhimu ambalo Yesu mwenyewe aliuliza wanafunzi: “Nanyi mwainena mimi kuwa nani?” (Mathayo 16:15).

Yesu na Baba katika Maandiko			
Baba		Yesu	
Jina	Maandiko	Jina	Maandiko
Mwenyezi	Mwanzo 17:1	Mwenyezi	Ufunuo 1:8
Mimi Niko	Kutoka 3:14-16	Mimi Niko	Yohana 8:58
Mwamba	Zaburi 18:2; 28:1	Mwamba	1 Wakorintho 10:4
Pembe ya wokovu	Zaburi 18:2	Pembe ya wokovu	Luka 1:69
Mfalme wa utukufu	Zaburi 24:7-10	Bwana wa utukufu	1 Wakorintho 2:8
Nuru	Zaburi 27:1 Isaya 60:19	Nuru	Yohana 1:4-9; 8:12 Ufunuo 21:23 Matendo 4:10-12
Bwana wa mabwana	Zaburi 136:3	Bwana wa mabwana	Ufunuo 19:6
Mwokozi	Isaya 43:11; 45:21;60:16	Mwokozi	Tito 2:13; 3:6
Mfalme wa Israeli	Isaya 44:6	Mfalme wa Israeli Mfalme wa wafalme	Yohana 1:49 Ufunuo 19:16

Mkombozi	Isaya 44:24; 45:8; 48:13	Mkombozi	Yohana 1:3; Wakolosai 1:16; Waebrania 1:10
Mkombozi	Isaya 54:5; 60:16	Mkombozi	Wagalatia 3:13 Ufunuo 5:9